

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 250/21
27.5.2021. године
Београд

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Миланке Вукчевић, председника већа, Весне Караџић-Ристић и Весне Целетовић Цуцић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., против туженог мал. ББ, чији је законски заступник мајка, ВВ из ..., ул. ... бр. ..., ради издржавања по тужби и противтужби ВВ, одлучујући по жалби мал.туженог и противтужиле ВВ, изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П2 95/19 од 6.11.2020. године, у седници већа одржаној дана 27.5.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П2 95/19 од 6.11.2020. године у ставу првом, другом, трећем и четвртном изреке, па се у том делу предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Изреком побијане пресуде Другог основног суда у Београду П2 95/19 од 6.11.2020. године у ставу првом обавезан је тужилац АА да на име свог доприноса за издржавање туженог, мал.бб плаћа месечно износ од 17.000,00 динара сваког 01-ог до 05-ог у месецу за текући месец, почев од 6.11.2020. године као дана пресуђења, па убудуће док за то постоје законски услови, уплатом на рачун законског заступника мал.туженог, мајке ВВ код “Поштанске штедионице” бр....., под претњом извршења. Ставом другим изреке одбијен је захтев противтужиле ВВ, којим је тражила да се обавезе тужилац-противтужени АА да на име свог доприноса за издржавање мал.ББ плаћа месечно износ од 60.000,00 динара, као неоснован. Ставом трећим изреке одређено је да се овом пресудом мења пресуда Другог основног суда у Београду П2 2239/15 од 5.4.2018. године у ставу првом изреке, а која се односи на учешће оца у издржавању малолетног детета, док је у преосталом делу наведена пресуда остала неизмењена. Ставом четвртим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка, а ставом петим изреке противтужила ВВ је ослобођена обавезе плаћања трошкова поступка и то судских такси на противтужбу и одлуку суда.

Против ове пресуде у жалбу је благовремено изјавио мал.тужени, а преко своје законске заступнице, која је жалбу изјавила и у своје име, као противтужиља, из чије садржине произилази да побијају одлуку садржану у ставу првом, другом, трећем и четвртм изреке из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде, сходно овлашћењима из члана 386 ЗПП (“Службени гласник РС” бр.72/11, са каснијим изменама и допунама), а у вези члана 202-207 Породичног закона РС, Апелациони суд је нашао да је жалба основана.

У проведеном поступку првостепени суд је починио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју се основано садржином жалбе указује, с обзиром да су разлози које тај суд даје за своју одлуку противречни и недовољно јасни, а што је било од утицаја на доношење законите и правилне одлуке у овој правној ствари.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Другог основног суда у Београду П2 2239/15 од 5.4.2018. године обавезан је овде тужилац АА да на име свог доприноса за издржавање овде туженог, мал.ББ плаћа месечно износ од 350 евра, у динарској поротиввредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Тужбом поднетом дана 23.1.2019. године тужилац је тражио измену наведене одлуке смањењем његове обавезе издржавања мал.ББ на износ од 12.000,00 динара. Свој захтев тужилац је засновао на околности да се у септембру 2018. године вратио са привременог рада у Немачкој и да сада у Србији живи за стално, да је незпослен, иако тражи посао, као и да је у међувремену засновао брак и има малолетног сина старог 10 година, па и због обавезе његовог издржавања, више није у могућности да плаћа претходно одређени износ од 350 евра, у динарској противвредности, с обзиром да нема редовне месечне приходе. Законска заступница мал. туженог ВВ је дана 20.2.2020. године поднела том суду противтужбу (означавајући себе, као противтужиљу) и постављеним противтужбеним захтевом тражила да се обавезе АА да на име свог доприноса за издржавање мал.ББ плаћа месечно износ од 60.000,00 динара почев од дана подношења тужбе, па убудуће док за то постоје законски услови. Постављени противтужбени захтев је засновала на околности да је мал.ББ дете са посебним потребама, да је у односу на време доношења претходне пресуде он сада старији, па су му и потребе веће (сада је стар ... година), а посебно је навела да тужилац ни своју претходно одређену обавезу није редовно извршавао, као и да не показује никакав интерес за мал.ББ и не виђа га, па она искључиво сама води бригу о мал.ББ, стара се о њему (пресудом П2 2431/14 од 5.11.2016. године утврђено је да је овде тужилац биолошки отац мал.ББ). Пресудом истог суда К 6309/13 од 22.1.2016. године АА је оглашен кривим што у периоду од 23.1.2012. године до 9.12.2014. године није давао издржавање за мал.сина ББ, која је дужност била утврђена извршном судском одлуком – пресудом Петог општинског суд у Београду П 3422/07 од 7.11.2008. године, чиме је извршио кривично дело недавање издржавања из члана 195 став 1 КЗ. Из исказа тужиоца саслушаног у својству парничне странке утврђено је да је по занимању металостругар, тренутно незапослен, с тим што обавља повремене – привремене послове, углавном на грађевини и када има посла може месечно да заради износ од око 40.000,00 динара, да је ожењен и супруга му је запослена (остварује зараду од 32.000,00 динара), у коме је браку рођен заједнички син ГГ, који похађа пети разред основне школе и његове потребе на месечном нивоу износе

око 20.000,00 динара, док за мал.ББ месечно издваја на име издржавања износ између 18.000,00 и 20.000,00 динара, како је када у могућности. Објаснио је да са супругом и малолетним сином живи у изнајмљеном стану површине 35м², који је власништво његовог таста, па не плаћа закуп стана, већ само трошкове становања, који на месечном нивоу износе око 20.000,00 динара, као и порез за тај стан који на годишњем нивоу износи 14.000,00 динара, те да их његов таст финансијски помаже. Из исказа законске заступнице малолетног туженог (овде и противтужиље) утврђено је да је незапослена, иако се труди да нађе посао, па сада обавља повремене и привремене поослове (пре извесног времена је радила код извршитеља, па је за 4 дана зарадила износ од 6.000,00 динара, али да сада више нема потребе за њеним ангажовањем) и финансијски је понекад помаже брат, да са мал.ББ живи приватно у стану површине 37м² за који плаћа закуп у износу од 180 евра месечно, као и трошкове становања, који обухватају струју, која зими износи 14.000,00 динара (за етажно грејање), а око 4.200,00 динара у осталом делу године, на име инфостана износ од 800,00 динара, за одржавање зграде износ од 1.000,00 динара и трошкове СББ у износу од 3.500,00 динара. Навела је да мал.ББ иде у први разред средње школе и има интелектуално емотивни поремећај, са дијагнозом Ф83 (поремећај у развоју), који се углавном односи на говор, због чега му је неопходан логопед, који му у државној установи, код кога су раније ишли, није помогао, односно није било резултата, са којих га је разлога водила код приватног логопеда, што му је неопходно бар 3-4 пута недељно, за шта по одласку издваја износ од 1.500,00 динара (с тим што га већ неко време није водила код логопеда, јер нема финансијских средстава), за храну за мал.дете је потребно издвојити износ од 20.000,00 до 30.000,00 динара (са ужином у износу од по 200,00 – 300,00 динара дневно и по неки излазак), за гардеробу издваја износ од око 6.000,00 динара, мал.ББ има проблем са зубима и требало би да носи фиксну протезу (горњу и доњу) за шта је потребно издвојити износ од око 1.000 евра, што она до сада није била у могућности да му приушти и носи наочаре, које већ неко време нису мењали, јер такође, за то не постоје могућности (за рамове је једном издвојила износ од 20.000,00 динара, а други пут износ од 16.000,00 динара). Објаснила је да је неопходно да се ББ социјализује, с обзиром да је због свог стања окренут ка њој и нема другове, па је потребно да иде на неки спорт, што она није у могућности да му обезбеди (док је ишао у теретану издвајала је месечно износ од 4.000,00 динара), а требало би да иде и на пливање, јер има сколиозу, при чему тужилац некада на име његовог издржавања уплати износ од 18.000,00 динара, некада износ од 20.000,00 динара, док је у септембру месецу уплатио износ од 30.000,00 динара. По наводима законске заступнице мал.туженог његове потребе на месечном нивоу износе око 40.000,00 динара. Из извештаја надлежних медицинских установа и специјалиста (специјалисте физикалне медицине Завода за психофизичке поремећаје и говорну патологију “Проф.др Цветко Брајовић”, специјалисте психијатрије и специјалисте дечије психијатрије Завода за психофизичке поремећаје и говорну патологију и психолога Завода за психофизичке поремећаје и говорну патологију) произилази да мал.ББ сада стар ... година иде у ... разред основне школе и пацијент је Завода за психофизичке поремећаје и говорну патологију од септембра месеца 2009. године, због заостајања у развоју израженог у свим областима функционисања, па проценом општих способности која је извршена RESVIK тестом, постигнуће га сврстава у групу деце са умереним менталним заостајањем (IQ=41), завршио је ... разред основне школе по IPO II програму, уз присуство асистента.

Имајући у виду напред изнето, првостепени суд је нашао да су се на страни тужиоца околности промениле у односу на период од претходног пресуђења и то тако што исти није више радно ангажован у иностранству од септембра 2018. године, од када нема сталан посао, већ је повремено ради на пословима на грађевини, где може да оствари приход у висини од око 40.000,00 динара, који је приход неизвестан, а дужник је издржавања за двоје мал.деце. Првостепени суд је и ценио околности на страни мал.туженог, као повериоца издржавања, да је дете са умереним менталним заостајањем, чије потребе, поред егзистенцијалних обухватају и одлазак код логопеда и на спорт, као и могућности законске заступнице мал.туженог, па је нашао да су испуњени услови за измену претходно донете одлуке о висини обавезе тужиоца за издржавање мал.туженог и обавезао га да његовом издржавању доприноси износом од 17.000,00 динара, почев од дана пресуђења, па убудуће док за то постоје законски услови, те је применом одредби члана 73, 154, 160, 161, 162, 164 и 281 Породичног закона одлучио као у ставу првом изреке побијане пресуде. Одлучујући о постављеном противтужбеном захтеву, првостепени суд је исти одбио као неоснован, налазећи да ВВ није активно легитимисана за подношење такве тужбе, имајући у виду да је сходно одредби члана 278 став 2 Породичног закона поверилац издржавања заједничко мал.дете противтужиле и тужиоца, док је у противтужби, као странка означена законска заступница мал.детета, при чему постављени тужбени захтев за смањење износа доприноса за издржавање искључује његово повећање, па је постављени противтужбени захтев у целости одбио и одлучио као у ставу другом изреке побијане пресуде.

Међутим, имајући у виду битну повреду одредаба парничног поступка на коју је указано, овакав закључак првостепеног суда се за сада не може прихватити као правилан. Осим тога, чињенично стање је остало непотпуно утврђено, са којих се разлога не може испитати ни правилност примене материјалног права, на шта се основано садржином жалбе указује.

Наиме, из стања у списима и изведених доказа произилази да је мал.тужени ББ рођен дана ... године у ванбрачној заједници ВВ и АА, као и да од рођења мал.детета континуирану бригу о њему води само мајка, да је мал.тужени сврстан у групу деце са умереним заостајањем, да школу похађа уз присуство асистента, док са вршњацима има врло оскудну комуникацију и да му је неопходна логопедско-дефектолошка терапија, ношење наочара и фиксне протезе, као и бављење спортом, а посебно пливање, како у сврху социјализације, тако и због проблема са кичмом, које потребе мајка-законска заступница мал.детета није у могућности у целости да задовољи, с обзиром да је незапослена и обавља само привремене послове (једино је брат понекад финансијски помаже), при чему је мал.тужени изразито везан за мајку, на коју је упућен и потребна му је њена свакодневна, континуирана нега, брига и старање, што је у конкретном случају од стране оца, као другог родитеља у потпуности изостало, при чему мал.тужени због своје болести има врло оскудну комуникацију са вршњацима и нема другове.

Стога је првостепени суд приликом одлучивања о захтеву тужиоца за смањење претходно досуђеног износа издржавања, односно приликом оцене постојања измењених околности на страни тужиоца, пропустио да има у виду да је и у време доношења претходне пресуде о висини доприноса тужиоца за издржавање овде

мал.туженог, тужилац већ био засновао брак, у коме је рођено мал.дете, када је навео да је тужилац сада дужник издржавања за двоје деце, те посебно имајући у виду да је супруга тужиоца запослена и остварује зараду у висини од 32.000,00 динара, те да је обавеза његовог издржавања равномерно расподељена на оба родитеља (тужиоца и његову супругу), те да се ради о здравом детету, које нема посебне потребе, какве има овде мал.тужени, при чему их финансијски помаже и његов таст, у чијем стану станују без плаћања закупнине, док законска заступница мал.туженог са дететом станује у изнајмљеном стану, за који плаћа закупнину и све остале обавезе, а свакодневно је и искључиво у обавези да води бригу, негује и да се стара о мал.туженом, који је дете са умереним менталним заостајањем, несамосталан и завистан од бриге мајке (делимично је самосталан у исхрани, свлачењу и облачењу, док му је у обављању личне хигијене и туширању потребна помоћ, гадљив је и пробирљив у исхрани и сл.), односно да су се на страни тужиоца околности промениле једино утолико што се вратио са привременог рада у иностранству и више не остварује зараду у страног валути, док су у односу на оцену свих осталих релевантних околности изостали јасни разлози о одлучним чињеницама, па ни образложење побијане пресуде не даје одговор на то.

Осим тога, полазећи од постављеног тужбеног захтева, којим је тужилац тражио да се његова обавеза издржавања мал.туженог смањи на износ од 12.000,00 динара, првостепени суд је, обавезујући тужиоца да издржавању мал.туженог доприноси износом од 17.000,00 динара, пропустио да одлучи о наведеној разлици, при чему је тај износ досудио од дана пресуђења, а не од дана подношења тужбе, што изреку у том делу чини неразумљивом и донетом уз наведену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју је указано.

Даље, првостепени суд је приликом одлучивања о постављеном противтужбеном захтеву, који је одбио, као неоснован, због недостатка активне легитимације на страни ВВ, законске заступнице мал.туженог, која је означила себе као противтужиљу, с обзиром да није поверилац издржавања, сходно одредби члана 278 став 2 Породичног закона, при чему је пропустио да има у виду да је иста неука странка, која није била заступана од стране пуномоћника из реда адвоката, какву странку је суд био у обавези да поучи, како би наведени недостатак био отклоњен, на који начин је тај суд поступио противно одредби члана 101 став 1 ЗПП, при чему је на рочишту одржаном дана 6.11.2020. године, на коме је главна расправа закључена, дозволио расправљање по противтужбеном захтеву заједно са тужбеним, ради економичности поступка, а потом са наведених разлога исти одбио као неоснован, налазећи да се такви захтеви искључују (да захтев за смањење издржавања искључује његово повећање), какав закључак првостепеног суда није утемељен на одредбама Породичног закона, посебно не на одредби члана 281 истог Закона, којим је прописано да у спору за издржавање суд није везан границама постављеног захтева, па је побијана пресуда морала бити укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку, првостепени суд ће отклонити битну повреду одредаба парничног поступка на коју је указано и поступити по примедбама из овог решења, па ће правилно ценити предложене и изведене доказе, а посебно правилно ценити како могућности тужиоца, као дужника издржавања, тако и потребе мал.туженог, као повериоца издржавања, које је пропустио да на адекватан начин утврди, с обзиром да је

мал.тужени дете са умереним менталним заостајањем, те да његове потребе поред уобичајених потреба (исхрана, одећа, школовање и сл.) обухватају и потребе здравствене и социјалне природе, све сходно законом прописаној обавези оба родитеља да обезбеде издржавање своје мал.деце и на рачун сопствених потреба и да мал.дете има право на обезбеђење најбољих могућих животних и здравствених услова за свој правилан и потпун развој, те ће имати у виду да је тужилац релативно млад човек (рођен је 1973.године), чија је обавеза да се у том смислу и додатно ангажује. Осим тога, првостепени суд ће поступити у смислу одредбе чл.101 ст.1 ЗПП и поучити законску заступницу мал.туженог ради отклањања недостатка у погледу правилног означања странака из противтужбе, те имати у виду да расправљање по постављеном захтеву за смањење издржавања не искључује постављање противтужбеног захтева за повећање издржавања, а руководећи се најбољим интересом мал.детета и с обзиром да суд није везан границама тужбеног захтева у споровима за издржавање, након чега ће о постављеном тужбеном и противтужбеном захтеву одлучити новом и правилном одлуком коју ће засновати на адекватној примени материјалног права.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер иста, сходно одредби члана 165 став 3 ЗПП, зависи од коначног исхода спора.

Са изложеног, Апелациони суд је у смислу одредбе члана 391 и 392 ЗПП, одлучио као у изреци овог решења.

**Председник већа-судија
Миланка Вукчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић